

Υπόθεση C-650/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Οκτωβρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Cour d'appel de Mons (Βέλγιο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

19 Σεπτεμβρίου 2022

Εκκαλούσα:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Εφεσίβλητος:

BZ

Παρισταμένων των:

Union royale belge des sociétés de football association (URBSFA)

SA Sporting du pays de Charleroi

Αντικείμενο της διαδικασίας της κύριας δίκης

Οι διάδικοι της κύριας δίκης διαφωνούν επί του ζητήματος εάν η Fédération internationale de football association (Διεθνής Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου, στο εξής: FIFA) και η Union royale belge des sociétés de football association (Βελγική Βασιλική Ένωση Ποδοσφαιρικών Εταιριών, στο εξής: URBSFA), ομοσπονδία μέλος της FIFA υπεύθυνη για την οργάνωση και τον έλεγχο του ποδοσφαίρου και όλων των παραλλαγών του για το Βέλγιο, πρέπει να αποζημιώσουν έναν επαγγελματία ποδοσφαιριστή, τον BZ, για το διαφυγόν κέρδος (απώλεια προτάσεων πρόσληψης από συλλόγους) το οποίο ο ίδιος ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του règlement du statut et du transfert des joueurs (κανονισμού περί ιδιότητας και μετεγγραφών ποδοσφαιριστών, στο εξής: RSTJ) της FIFA.

Ο RSTJ προβλέπει μεταξύ άλλων ότι ένας ποδοσφαιριστής και ο νέος σύλλογός του ευθύνονται εις ολόκληρον για την καταβολή της αποζημίωσης που οφείλεται στον σύλλογο το συμβόλαιο με τον οποίο λύθηκε χωρίς νόμιμη αιτία.

Προσέτι, ο RSTJ απαγορεύει στον νέο σύλλογο να εγγράψει επαγγελματία ποδοσφαιριστή που έλυσε χωρίς νόμιμη αιτία το προηγούμενο συμβόλαιό του και παρέχει στον προηγούμενο σύλλογο τη δυνατότητα να μην εκδώσει το *certificat international de transfert* (διεθνές πιστοποιητικό μετεγγραφής, στο εξής: CIT) που απαιτείται για την εγγραφή του ποδοσφαιριστή σε περίπτωση συμβατικής διαφοράς μεταξύ του εν λόγω συλλόγου και του ποδοσφαιριστή σχετικά με τη λύση του προηγούμενου συμβολαίου.

Ο BZ θεωρεί ότι οι προμνησθείσες διατάξεις του RSTJ είναι παράνομες υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης.

Η SA Sporting du Pays de Charleroi, βελγικός ποδοσφαιρικός σύλλογος που προέβη σε πρόταση πρόσληψης προς τον BZ, ασκεί εκούσια παρέμβαση προς στήριξη των ισχυρισμών και των αιτημάτων της FIFA και της URBSFA. Θεωρεί ότι η πρότασή της πρόσληψης προέκυψε από δόλιες ενέργειες του BZ.

Προδικαστικό ερώτημα

Έχουν τα άρθρα 45 και 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι απαγορεύουν:

- την αρχή της εις ολόκληρον ευθύνης του ποδοσφαιριστή και του συλλόγου που επιθυμεί να τον προσλάβει για την καταβολή της αποζημίωσης που οφείλεται στον σύλλογο το συμβόλαιο με τον οποίο λύθηκε χωρίς νόμιμη αιτία, όπως ορίζει το άρθρο 17.2 του RSTJ της FIFA, σε συνδυασμό με τις αθλητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 17.4 του ίδιου κανονισμού και τις οικονομικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 17.1·
- τη δυνατότητα της ομοσπονδίας στην οποία υπάγεται ο προηγούμενος σύλλογος του ποδοσφαιριστή να μην εκδώσει το διεθνές πιστοποιητικό μετεγγραφής, αναγκαίο για την πρόσληψη του ποδοσφαιριστή από νέο σύλλογο, εάν υφίσταται διαφορά μεταξύ του εν λόγω προηγούμενου συλλόγου και του ποδοσφαιριστή (άρθρο 9.1 του RSTJ της FIFA και άρθρο 8.2.7 του παραρτήματος 3 του εν λόγω RSTJ);

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 45 ΣΛΕΕ:

«1. Εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ένωσης.

2. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.

3. Με την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει το δικαίωμά τους:

- α) να αποδέχονται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας,
- β) να διακινούνται για τον σκοπό αυτό εντός της επικράτειας των κρατών μελών,
- γ) να διαμένουν σε ένα από τα κράτη μέλη με τον σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων υπηκόων αυτού του κράτους μέλους,
- δ) να παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας, κατά τους όρους που θα αποτελέσουν αντικείμενο κανονισμών που θα εκδώσει η Επιτροπή.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται προκειμένου περί απασχολήσεως στη δημόσια διοίκηση.»

Άρθρο 101 ΣΛΕΕ:

«1. Είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται:

- α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
- β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων,
- γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,
- δ) στην εφαρμογή ανίσων όρων επί ισοδυνάμων παροχών, έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
- ε) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή

σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

2. Οι απαγορευόμενες δυνάμει του παρόντος άρθρου συμφωνίες ή αποφάσεις είναι αυτοδικαίως άκυρες.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δύνανται να κηρυχθούν ανεφάρμοστες:

- σε κάθε συμφωνία ή κατηγορία συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων,
- σε κάθε απόφαση ή κατηγορία αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων, και
- σε κάθε εναρμονισμένη πρακτική ή κατηγορία εναρμονισμένων πρακτικών,

η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, και η οποία:

- α) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών· και
- β) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.»

Επίδικες διατάξεις

Άρθρο 9, παράγραφος 1, του RSTJ:

«Ποδοσφαιριστής εγγεγραμμένος σε μία ομοσπονδία μπορεί να εγγραφεί σε νέα ομοσπονδία μόνον εφόσον η τελευταία έχει λάβει διεθνές πιστοποιητικό μετεγγραφής (CIT) το οποίο εκδίδει η προηγούμενη ομοσπονδία. Το CIT εκδίδεται χωρίς όρους, δωρεάν και χωρίς χρονικούς περιορισμούς. Κάθε αντίθετη διάταξη είναι άκυρη. Η ομοσπονδία η οποία εκδίδει το CIT υποχρεούται να καταθέτει αντίγραφο του στη FIFA. Η διοικητική διαδικασία έκδοσης του CIT διαλαμβάνεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος 3 [...] του παρόντος κανονισμού.»

Άρθρο 8.2.7 του παραρτήματος 3 του RSTJ:

«Η προηγούμενη ομοσπονδία δεν εκδίδει το CIT εάν ο προηγούμενος σύλλογος και ο επαγγελματίας ποδοσφαιριστής βρίσκονται σε συμβατική αντιδικία βάσει των περιστάσεων που ορίζονται στο άρθρο 8.2. εδάφιο 4b, του παρόντος παραρτήματος. [...]»

Άρθρο 8.2, τέταρτο εδάφιο, του παραρτήματος 3 του RSTJ:

«Εντός προθεσμίας επτά ημερών από την ημερομηνία αίτησης του CIT, η προηγούμενη ομοσπονδία οφείλει [...]:

[...]

b) να απορρίψει την αίτηση του CIT και να εκθέσει [...] τον λόγο απορρίψεως, ο οποίος δύναται να συνίσταται είτε στο γεγονός ότι δεν έχει λήξει το συμβόλαιο μεταξύ του προηγούμενου συλλόγου και του επαγγελματία ποδοσφαιριστή, είτε στο γεγονός ότι δεν υπήρξε αμοιβαία συμφωνία περί πρόωρης λύσεως του συμβολαίου.»

Άρθρο 17 του RSTJ:

«Οι ακόλουθες διατάξεις εφαρμόζονται σε περίπτωση λύσεως συμβολαίου χωρίς νόμιμη αιτία:

1. Σε κάθε περίπτωση, το μέρος που έλυσε το συμβόλαιο υποχρεούται στην καταβολή αποζημίωσης. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 20 και του παραρτήματος 4 σχετικά με τις αποζημιώσεις κατάρτισης και εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο συμβόλαιο, η αποζημίωση για λύση του συμβολαίου υπολογίζεται λαμβανομένων υπόψη του ισχύοντος οικείου εθνικού δικαίου, των ιδιοτήτων του αθλήματος και κάθε λοιπού αντικειμενικού κριτηρίου. Τα εν λόγω κριτήρια περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την αμοιβή και λοιπές παροχές οφειλόμενες προς τον ποδοσφαιριστή δυνάμει του εν ισχύ συμβολαίου και/ή του νέου συμβολαίου, την υπολειπόμενη διάρκεια του εν ισχύ συμβολαίου με ανώτατο όριο τα πέντε έτη, τα έξοδα και τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ή τις οποίες κατέβαλε ο προηγούμενος σύλλογος (που αποσβέστηκαν εντός της συμβατικής περιόδου), εφόσον η λύση επέλθει κατά τη διάρκεια περιόδου προστασίας.

2. Το δικαίωμα στην εν λόγω αποζημίωση δεν δύναται να εκχωρηθεί σε τρίτο. Εφόσον ένας επαγγελματίας ποδοσφαιριστής υποχρεούται στην καταβολή αποζημίωσης, ο επαγγελματίας ποδοσφαιριστής και ο νέος σύλλογός του θα υπέχουν από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη για την καταβολή της αποζημίωσης. Το ποσό μπορεί να ορίζεται στο συμβόλαιο ή να συμφωνείται μεταξύ των μερών.

3. [...]

4. Πέραν της υποχρέωσης καταβολής αποζημίωσης, επιβάλλονται αθλητικές κυρώσεις εις βάρος κάθε συλλόγου που αποδείχθηκε ότι έλυσε συμβόλαιο ή υποκίνησε τη λύση συμβολαίου κατά τη διάρκεια της περιόδου προστασίας. Σύλλογος ο οποίος υπογράφει συμβόλαιο με επαγγελματία ποδοσφαιριστή ο οποίος έλυσε χωρίς νόμιμη αιτία το προηγούμενο συμβόλαιό του θεωρείται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι υποκίνησε τον εν λόγω ποδοσφαιριστή στη λύση του συμβολαίου. Η κύρωση συνίσταται στην απαγόρευση στον σύλλογο να εγγράψει νέους ποδοσφαιριστές, σε εθνική ή διεθνή κλίμακα, επί δύο πλήρεις και συναπτές μετεγγραφικές περιόδους. Ο σύλλογος θα δύναται να εγγράψει νέους ποδοσφαιριστές, σε εθνική ή διεθνή κλίμακα, μόνον από την περίοδο μετεγγραφών που έπεται της πλήρους έκτισης της οικείας αθλητικής κύρωσης. Ειδικότερα, ο σύλλογος δεν θα δύναται να

κάνει χρήση της εξαίρεσης και των προσωρινών μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1.1, του παρόντος κανονισμού προκειμένου να εγγραφεί ποδοσφαιριστές πριν από την εν λόγω περίοδο».

Συνοπτική παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας στην κύρια δίκη

1. Ενώσω ο BZ βρισκόταν σε αντιδικία ενώπιον του τμήματος διαφορών της FIFA με τον προηγούμενο σύλλογό του, τη Lokomotiv Μόσχας, σχετικά με τη λήξη του συμβολαίου που τους δέσμευε από τις 20 Αυγούστου 2013, και ιδίως σχετικά με την καταβολή από τον BZ αποζημίωσης λύσης ύψους 20 εκατομμυρίων ευρώ, άρχισε να αναζητεί νέο σύλλογο που θα είχε τη δυνατότητα να τον προσλάβει.
2. Η εν λόγω αναζήτηση αποδείχθηκε, ωστόσο, δυσχερής λόγω του κινδύνου, κατά τον BZ, ο νέος σύλλογος να καταδικαστεί εις ολόκληρον με τον ίδιο στην καταβολή της οφειλόμενης στη Lokomotiv Μόσχας αποζημίωσης.
3. Ο BZ επισημαίνει ότι, παρά το ενδιαφέρον που εκδήλωσαν για τον ίδιο πλείονες σύλλογοι, κατόρθωσε να λάβει μόνον μία πρόταση, από μέρους της Sporting du pays de Charleroi, η οποία του απέστειλε στις 19 Φεβρουαρίου 2015 επιστολή δέσμευσης η οποία περιλάμβανε δύο σωρευτικές αναβλητικές αιρέσεις:
  - να εγγραφεί τακτικά, το αργότερο έως την 30ή Μαρτίου 2015, στην SA Sporting du Pays de Charleroi προκειμένου να συμμετέχει στην πρώτη ομάδα της σε κάθε επίσημο αγώνα που διοργανώνουν η URBSFA, η UEFA και η FIFA·
  - να λάβει (εντός της ίδιας προθεσμίας) την έγγραφη και άνευ όρων επιβεβαίωση ότι η SA Sporting du Pays de Charleroi δεν δύναται να θεωρείται ως εις ολόκληρον οφειλέτρια (in solidum) οποιασδήποτε αποζημίωσης (ιδίως της αποζημίωσης για λύση του συμβολαίου) την οποία θα όφειλε ενδεχομένως ο BZ στη Lokomotiv Μόσχας.
4. Με επιστολές της 20ής Φεβρουαρίου και της 5ης Μαρτίου 2015, οι δικηγόροι, αντιστοίχως, του BZ και της Sporting du Pays de Charleroi ζήτησαν από τη FIFA και από την URBSFA να επιβεβαιώσουν ότι ο BZ μπορούσε να εγγραφεί και να επιλεγθεί νομίμως για να εξελιχθεί εντός της πρώτης ομάδας της Sporting du Pays de Charleroi και ότι δεν θα εφαρμόζονταν εις βάρος του τα άρθρα 17.2 και 17.4 του RSTJ.
5. Με επιστολή της 23ης Φεβρουαρίου 2015, η FIFA απάντησε ότι μόνον το αρμόδιο όργανό της με εξουσία λήψης αποφάσεων, και όχι το διοικητικό της όργανο, έχει την εξουσία να εφαρμόσει τις διατάξεις του RSTJ. Η URBSFA έκανε γνωστό στις 6 Μαρτίου 2015 ότι, σύμφωνα με τους κανόνες της FIFA, δεν ήταν δυνατή η εγγραφή του BZ ενόσω δεν είχε εκδοθεί από τον προηγούμενο σύλλογό του διεθνές πιστοποιητικό μετεγγραφής (CIT).

- 6 Με απόφαση της 18ης Μαρτίου 2015, το τμήμα επίλυσης διαφορών της FIFA έκανε εν μέρει δεκτό το αίτημα της Lokomotiv Μόσχας ορίζοντας το ποσό της οφειλόμενης από τον ΒΖ αποζημίωσης σε 10,5 εκατομμύρια ευρώ και απορρίπτοντας τις αξιώσεις του ΒΖ. Το τμήμα επίλυσης διαφορών αποφάσισε επίσης ότι δεν θα εφαρμοζόταν μελλοντικά επί του ΒΖ το άρθρο 17.2 του RSTJ. Η εν λόγω απόφαση επικυρώθηκε κατ' έφεσιν από το Tribunal arbitral du sport (αθλητικό διαιτητικό δικαστήριο, στο εξής: TAS) στις 27 Μαΐου 2016.
- 7 Με συμβόλαιο της 24ης Ιουλίου 2015, ο ΒΖ προσελήφθη από τον σύλλογο Olympique de Marseille.
- 8 Στις 9 Δεκεμβρίου 2015 ο ΒΖ άσκησε αγωγή ενώπιον του tribunal de commerce du Hainaut, division de Charleroi (εμποροδικείου Hainaut, τμήμα Charleroi, Βέλγιο) κατά της FIFA και της URBSFA, με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας, ήτοι διαφυγόντος κέρδους ύψους 6 εκατομμυρίων ευρώ, την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω παραβάσεών τους, ήτοι της εφαρμογής των προμνησθεισών επίδικων διατάξεων τις οποίες θεωρεί ως παράνομες υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης.
- 9 Με απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2017, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε κατ' αρχήν βάσιμη την αγωγή του ΒΖ, υποχρεώνοντας τη FIFA και την URBSFA στην καταβολή στον ίδιο ποσού προσωρινώς εκτιμώμενου σε 60 001 ευρώ.
- 10 Η FIFA άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Προσεπικληθείσα, η URBSFA ζητεί επίσης τη μεταρρύθμιση της εν λόγω απόφασης.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 11 Επί της ουσίας, ο ΒΖ θεωρεί τη FIFA και την URBSFA ως υπεύθυνες της ζημίας που υπέστη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1382 του βελγικού αστικού κώδικα, δυνάμει του οποίου «όποιος ζημιώσει άλλον υπαίτια έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει».
- 12 Υποστηρίζει ότι οι προμνησθείσες επίδικες διατάξεις είναι παράνομες, καθόσον αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ, καθώς και στο άρθρο 101 ΣΛΕΕ, το οποίο απαγορεύει τους περιορισμούς στον ανταγωνισμό.
- 13 Κατά τον ΒΖ, η FIFA και η URBSFA, θεσπίζοντας και εφαρμόζοντας τις εν λόγω διατάξεις, ενήργησαν εσφαλμένα, όπερ του προκάλεσε ζημία συνιστάμενη σε διαφυγόν κέρδος, καθόσον δεν ήταν σε θέση να ασκήσει το επάγγελμά του ως ποδοσφαιριστή κατά την αγωνιστική περίοδο 2014-2015 διότι οι εν λόγω διατάξεις παρακάλυσαν την πρόσληψή του από νέο σύλλογο.

- 14 Το εν λόγω πρόσκομμα συνίσταται στους οικονομικούς και αθλητικούς περιορισμούς (αρχή της αλληλεγγύης, μη χορήγηση του CIT), στους οποίους υπόκειται ο νέος σύλλογος που θα προσλάμβανε ποδοσφαιριστή το συμβόλαιο του οποίου με τον προηγούμενο σύλλογό του λύθηκε χωρίς νόμιμη αιτία. Ο BZ ασκεί επίσης κριτική στον τρόπο υπολογισμού της αποζημίωσης, καθόσον δύναται να ληφθεί υπόψη το ανεξόφλητο τμήμα των ποσών που κατέβαλε ο προηγούμενος σύλλογος για την πρόσληψη του ποδοσφαιριστή. Κατά τον ίδιο, η αποζημίωση (της οποίας θα καθίστατο συνοφειλέτης ο ενδιαφερόμενος για τον οικείο ποδοσφαιριστή σύλλογος) ενισχύει την απροθυμία οποιουδήποτε συλλόγου να προσλάβει ποδοσφαιριστή ο οποίος οφείλει παρόμοια αποζημίωση και παρακωλύει ως εκ τούτου την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ένωσης.
- 15 Κατά τον BZ, η FIFA και η URBSFA οφείλουν συνεπώς να αποκαταστήσουν της ζημία που προκύπτει από την έλλειψη νομιμότητας των επίδικων κανόνων του RSTJ, οι οποίοι παρακώλυσαν την πρόσληψή του από νέο σύλλογο.
- 16 Προς στήριξη της έλλειψης νομιμότητας των επίδικων διατάξεων του RSTJ, μνημονεύει την απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1995, *Bosman* (C-415/93, EU:C:1995:463) (στο εξής: απόφαση *Bosman*).
- 17 Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε μεταξύ άλλων ότι το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΟΚ (νυν άρθρο 45 ΣΛΕΕ) εφαρμόζεται επί κανόνων που θεσπίζουν αθλητικές ομοσπονδίες οι οποίες καθορίζουν τους όρους ασκήσεως μιας μισθωτής δραστηριότητας εκ μέρους των επαγγελματιών αθλητών (απόφαση *Bosman*, σκέψη 87). Επανέλαβε ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνιστά μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης (απόφαση *Bosman*, σκέψη 93) και έκρινε ασυμβίβαστους με το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΟΚ (νυν άρθρο 45 ΣΛΕΕ) κανόνες θεσπιζόμενους από αθλητικές ομοσπονδίες κατά τους οποίους επαγγελματίας ποδοσφαιριστής υπήκοος κράτους μέλους δεν μπορεί, κατά τη λήξη της ισχύος του συμβολαίου του με έναν σύλλογο, να απασχοληθεί σε σύλλογο άλλου κράτους μέλους αν ο νέος σύλλογος δεν καταβάλει στον προηγούμενο σύλλογο αποζημίωσης μετεγγραφής, καταρτίσεως ή προωθήσεως [απόφαση *Bosman*, σημείο 1) του διατακτικού].
- 18 Καίτοι η FIFA και η URBSFA δεν αμφισβητούν την εφαρμογή του άρθρου 1382 του αστικού κώδικα, αρνούνται ότι υπέπεσαν σε πταίσμα ικανό να οδηγήσει σε θεμελίωση της ευθύνης τους.
- 19 Η FIFA υποστηρίζει συγκεκριμένα ότι οι επίδικες διατάξεις του RSTJ είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης.
- 20 Κατά την ίδια, η συμβατότητα των εν λόγω διατάξεων με τη Συνθήκη πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του αθλήματος, τις οποίες αναγνωρίζουν η Συνθήκη ΛΕΕ και τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η διατήρηση της σταθερότητας των συμβολαίων και της σταθερότητας των ομάδων και η ακεραιότητα, η

κανονικότητα και η ομαλή διεξαγωγή των αθλητικών αγώνων. Οι εν λόγω ιδιαιτερότητες συνιστούν, κατά την FIFA, θεμιτούς σκοπούς ικανούς να δικαιολογήσουν ενδεχόμενα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία ή περιορισμούς του ανταγωνισμού.

- 21 Γεγονός παραμένει ότι οι επίδικες διατάξεις αναγνωρίστηκαν από τα ευρωπαϊκά όργανα ως σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε, συνεπώς, τη συγκατάθεσή της, το 2001, για τον RSTJ, διαδοχικές εκδοχές του οποίου διατήρησαν την ουσία και τη ratio legis των αρχών σχετικά με τις μετεγγραφές, όπως αυτές έγιναν δεκτές από την Επιτροπή. Η FIFA επικαλείται μεταξύ άλλων ανακοίνωση τύπου της Επιτροπής της 5ης Μαρτίου 2001 η οποία αποδεικνύει τη δέσμευση της FIFA να τροποποιήσει τον RSTJ βάσει διαφόρων αρχών. Ισχυρίζεται επίσης ότι ο επίτροπος Mario Monti δήλωσε, σε ανακοίνωση τύπου της 5ης Ιουνίου 2002, ότι οι νέοι κανόνες της FIFA εξασφαλίζουν μια ισορροπία μεταξύ του θεμελιώδους δικαιώματος των ποδοσφαιριστών στην ελεύθερη κυκλοφορία και τη σταθερότητα των συμβάσεων, αφενός, και του θεμιτού στόχου της ακεραιότητας του αθλήματος και της σταθερότητας των πρωταθλημάτων, αφετέρου.
- 22 Η URBSFA αμφισβητεί εξάλλου την ευθύνη της για τον λόγο ότι η FIFA, και όχι η ίδια, αποτελεί τον συντάκτη των επίδικων διατάξεων.

Εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου

- 23 Κατά το αιτούν δικαστήριο, υφίστανται σοβαρά, συγκεκριμένα και συγκλίνοντα τεκμήρια υπέρ του ότι οι επίδικες διατάξεις του RSTJ πράγματι παρακώλυσαν την πρόσληψη του BZ από νέο σύλλογο μετά τη λύση του συμβολαίου του με την Lokomotiv Μόσχας. Τούτο προκύπτει μεταξύ άλλων από την επιστολή πρόσληψης που υπογράφεται από την Sporting du Pays de Charleroi, η οποία θέτει ως όρο για τη σύναψη του συμβολαίου την έλλειψη εις ολόκληρον υποχρέωσης καταβολής της οφειλόμενης στον προηγούμενο σύλλογο αποζημίωσης και την έκδοση του CIT. Επιπλέον, ο BZ μπόρεσε να εγγραφεί σε σύλλογο λίγο μετά την απόφαση του TAS περί μη εφαρμογής στο μέλλον του άρθρου 17.2 του RSTJ.
- 24 Όσον αφορά την ύπαρξη παισίματος που απαιτείται για τη θεμελίωση ευθύνης έναντι του BZ, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι η εκτίμησή του προϋποθέτει τη συμβατότητα των επίδικων διατάξεων του RSTJ με τη Συνθήκη ΛΕΕ και ως εκ τούτου πρέπει να υποβληθεί σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο.
- 25 Συγκεκριμένα, στην παρούσα κατάσταση εξελίξεως της νομολογίας του Δικαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι δεν δύναται να εκτιμήσει τη συμβατότητα των εν λόγω διατάξεων με το δίκαιο της Ένωσης, καθόσον παρόμοια εκτίμηση αποδεικνύεται δύσκολη, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των ισορροπιών που πρέπει να τηρηθούν μεταξύ των επιδιωκόμενων από τις αθλητικές ομοσπονδίες σκοπών και των δικαιωμάτων που εγγυάται η Συνθήκη ΛΕΕ.

- 26 Προσέτι, το προδικαστικό ερώτημα που είχε υποβληθεί στο Δικαστήριο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Bosman* δεν δύναται να εξομοιωθεί με την υπό κρίση διαφορά, η οποία αφορά την αποζημίωση που οφείλεται σε σύλλογο κατόπιν λύσης συμβολαίου χωρίς νόμιμη αιτία και την εις ολόκληρον ευθύνη του νέου συλλόγου όσον αφορά την καταβολή της εν λόγω αποζημίωσης. Η υπόθεση *Bosman* αφορούσε, αντιθέτως, την αποζημίωση μετεγγραφής, καταρτίσεως ή προωθήσεως που καταβάλλεται κατά τη λήξη συμβολαίου που δεσμεύει έναν σύλλογο και τον οικείο ποδοσφαιριστή.
- 27 Όσον αφορά την αμφισβήτηση της ευθύνης της URBSFA για τον λόγο ότι δεν αποτελεί τον συντάκτη των επίδικων διατάξεων, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι απόκειται στην URBSFA, τηρουμένων των κανονισμών της FIFA, να εγγράψει τους ποδοσφαιριστές συλλόγων που υπάγονται στην ομοσπονδία της. Επομένως, η URBSFA απέρριψε, στην υπό κρίση υπόθεση, το αίτημα του BZ να εγγραφεί και να επιλεγεί τακτικά προκειμένου να εξελιχθεί εντός της ομάδας της Sporting du Pays de Charleroi. Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι μπορεί να στοιχειοθετηθεί και η ευθύνη της URBSFA, καθόσον οι επίδικες διατάξεις του RSTJ παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο δεν θεωρεί ορθό, στον παρόν στάδιο, να υποβάλει στο Δικαστήριο λοιπά προδικαστικά ερωτήματα που προτείνει ο BZ και τα οποία παρουσιάζουν ενδιαφέρον, κατά το αιτούν δικαστήριο, μόνον σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα.